

Námsmat

Mat á námi og ný aðalnámskrá grunnskóla

Ritnefnd UT 20. febrúar 2012

Þóra Björk Jónsdóttir

Þráðurinn

- Hver var stefnan í námsmati í aðalnámskrám fyrri ára og eru breytingar?
- Hvernig er námsmat núna?
- Hvernig áhrif hefur kafli um námsmat í nýrri aðalnámskrá á nám og kennslu?

“Aukin áhersla á gagnrýna hugsun og lýðræði í öllu skólastarfi og markmið er að undirbúa nemendur til að verða gagnrýnir, virkir og hæfir þátttakendur í jafnréttis- og lýðræðissamfélagi.”

Markmið og tilgangur –

Aðalnámskrár 1989-1999-2006-2011

Var og er

- Námsmat er hluti af námi og kennslu
- Stöðumat skal nýtt til að skipuleggja framhald náms og kennslu
- Nýta á fjölbreyttar matsaðferðir – hæfa markmiðum náms og kennslu
- Formlegt og óformlegt mat – munnlegt...
- Ekki meta eingöngu þekkingu - framfarir, leikni...
- Sjálfsmat nemenda er mikilvægt

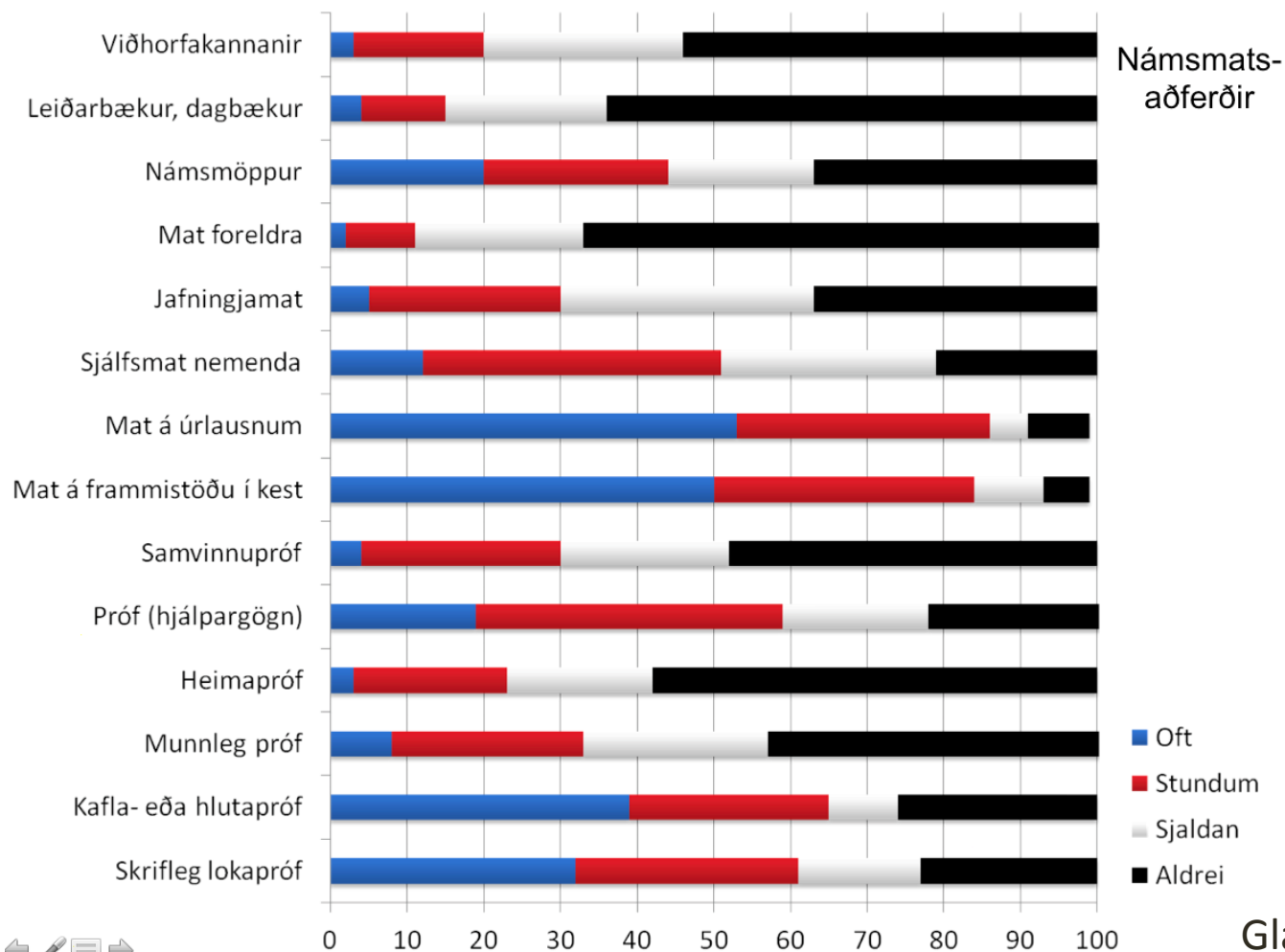
Áherslubreyting

- Aukin áhersla á þátttöku nemenda
- Námsmat á að **leiðbeina** nemanda til að ná markmiðum náms
- Meta skal **hæfni** og framfarir nemandans

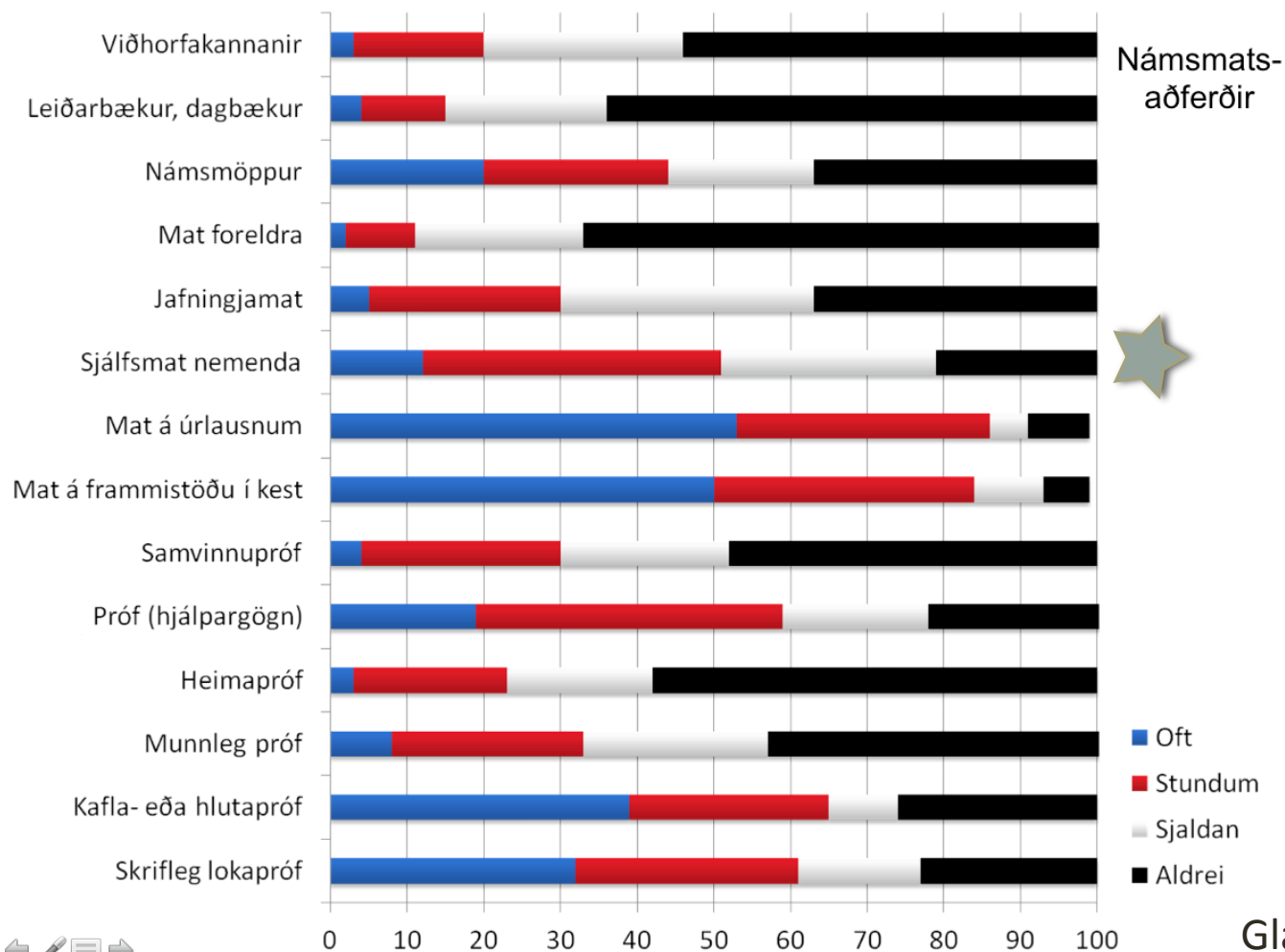
Nýtt

- **Viðmið um hæfni** eru sett fram
- **Viðmið við matið** eiga að vera nemendum og foreldrum **ljós**
- Mat við lok grunnskóla skal sett fram á **fjögurra stiga skala** og bæði fyrir **námssvið** og **lykilhæfni**

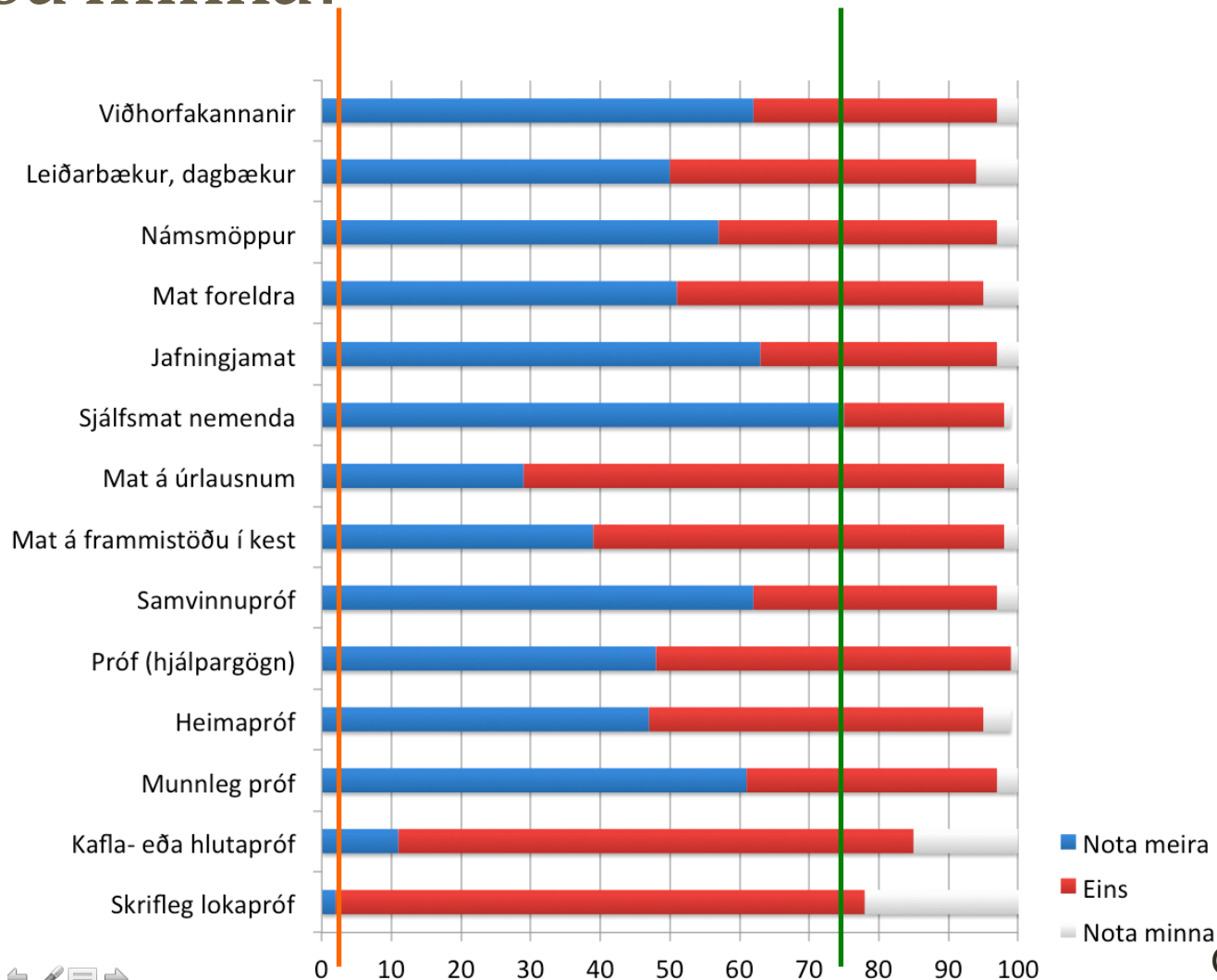
Hversu oft eða sjaldan nota kennarar þessar námsmatsaðferðir?



“Aukin áhersla á gagnrýna hugsun og lýðræði í öllu skólastarfi og markmið er að undirbúa nemendur til að verða gagnrýnir, virkir og hæfir þátttakendur í jafnréttis- og lýðræðissamfélagi.”



Hvað vildu kennarar nota meira, eins eða minna?



9. kaflinn í hnotskurn

- Markmið að leiðbeina nemendum, hvetja og örva, meta hverjir þurfa sérstaka aðstoð. Námsgengi, hæfni, vinnubrögð og framfarir.
- Námsmatsviðmið og matskvarði í skólanámskrá. Setja fram þar hvaða kröfur eru gerðar og hvernig er metið hvort þær eru uppfylltar.
- Fjölbreyttar matsaðferðir.
- Mat er tvíþætt:
 - mat á hæfni innan hvers námssviðs (8 svið-fleiri greinar)
 - mat á lykilhæfni (5 liðir)
- Matskvarði A B C D - að hvaða marki viðmiðum er náð
- Hæfniviðmið fyrir hæfni námssviðs og lykilhæfni við lok 4. 7. 10. bekkjar
- Viðmið 10. bekkjar ríma við 1. þrep framhaldsskóla
- Áhersla á sjálfsmat, leiðsagnarmat og sýnileika viðmiða um árangur
- Meta skal á fjölbreyttan hátt og taka tillit til sérþarfa nemenda.
- Samræmd próf-stöðluð próf-skimunarpróf nokkuð óbreytt
- Brautskráning - verklag við flýtingu er sett fram

Hugtök

Hæfni - þekking+leikni=hæfni eða veit+getur=gerir

Hæfni tengjast markmiðum og lýsir hvað nemandi á að geta gert

Hæfniviðmið — orða þannig að þau vísa til hæfni sem nemandi á að sýna á einhvern hátt (við tiltekna aðstæður)

Lykilhæfni — 12 áhersluþættir laga+6 grunnþættir Ang

Mat á lykilhæfni

Námsmatsviðmið - hvaða viðmið um hæfni eru lögð til grundvallar mati

Matskvarðar

Námshæfni

Hæfni

- **Hæfni** er samkvæmt skilgreiningu meira en þekking og leikni, hún felur í sér viðhorf og siðferðisstyrk, tilfinningar og sköpunarmátt, félagsfærni og frumkvæði.
- **Hæfni er að geta notað þekkingu og leikni og aflað sér meiri þekkingar og leikni.**
- Hæfni sem stefnt er að í upphafi er skilgreind til að leggja grunn að heildstæðri almennri menntun.
- Hæfni er nemendamiðuð, hæfni er útfærð innan hvers námssviðs og námsgreinar.
- Námsmarkmið snúa að hæfni sem nemandinn öðlast í námi og á að búa yfir að námi loknu.
- Hæfnikröfur verða settar í greina- eða námssviðanámskrám.

Hæfniviðmið

- Hæfniviðmið ná til þekkingar og leikni á afmörkuðum þáttum og einnig eru þau tengd langtíamarkmiðum.
- Hæfniviðmið ná líka til vinnubragða.
- Hæfniviðmið ná til félagsþroska.
- Hæfniviðmið eru kröfur um sértæka og almenna menntun.
- Námsgreinar eru hjálpartæki til að ná hæfniviðmiðum.
- Námsgögn, kennsluaðferðir og vinnubrögð í skólanum sem og skipulag allt eiga að þjóna þeim hæfniviðmiðum sem stefnt er að.

Hæfniviðmið og aðalnámskrá

- Sett verða hæfniviðmið sem fela í sér *þekkingu og leikni* innan hverrar greinar þar sem tilgreind er hvaða hæfni innan námssviðs og lykilhæfni nemandi á að búa yfir við lok 4. og 7. bekkjar og við lok grunnskóla.
- Lokahæfniviðmið í grunnskóla er fyrsta hæfniviðmið framhaldsskóla.
- Námsmat grundvallast á hæfni nemenda með hliðsjón af almennum hæfniviðmiðum (sem tengjast lykilhæfni innsk. ÞB) og hæfniviðmiðum einstakra námsgreina eða námssviða.
- Grunnskólar útfæra sjálfir hvernig hæfnipáttunum eru gerð skil í skólastarfi en vinnulag þarf að skýra í skólanámskrá.

Lykilhæfni sett fram í 5 liðum

1. Hæfni nemenda til að **tjá hugsanir** sínar, tilfinningar og skoðanir munnlega, skriflega og á annan hátt. Hæfni til að miðla þekkingu og leikni sinni og flytja mál sitt skýrt og áheyrilega og taka þátt í samræðum og rökræðum.
2. **Skapandi hugsun** og frumkvæði í efnistöfum og úrvinnslu. Hæfni nemenda til að nota þekkingu og leikni, draga ályktanir, áræðni til að leita nýrra lausna og beita gagnrýninni hugsun og röksemdafærslu.
3. Hæfni til að **vinna** sjálfstætt, í samstarfi við aðra og undir leiðsögn.
4. Hæfni nemenda til að nýta margvíslega **miðla** í þekkingarleit, úrvinnslu og miðlun og nýta upplýsingar á ábyrgan, skapandi og gagnrýnninn hátt.
5. Hæfni nemenda til að bera **ábyrgð á eigin námi** og leggja mat á eigin vinnubrögð og frammistöðu.

Námsmatskvarði við lok grunnskóla

Á að nota við brautskráningu annars frjálst

Viðmið verða sett í greinanámskrám fyrir 4. 7. og 10. bekk

KVARÐI	NÁMSSVIÐI	LYKILHÆFNI
A	Framúrskarandi hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs	Framúrskarandi hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni
B	Góð hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs	Góð hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni
C	Sæmileg hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs	Sæmileg hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni
D	Hæfni og frammistöðu í námi ábótavant með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs	Hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni ábótavant

Þróunin - hugsunin

Námsgreinar	Námsmarkmið	Hæfni nemandans
Námsbókin	Inntak námsins	Beiting nemandans
Stærðfræði 1	Læri samlagningu og frádrátt náttúrulegra talna	A: Beitir samlagningu eða frádrætti við lausn verkefna og leysir þau af öryggi óháð stærðum og aðstæðum
		C: Dregur frá og leggur saman einingar og tugi þegar vitað er hvaða aðferðum á að beita

Þekking

- Nemandi skal hafa aflað sér almennrar þekkingar og skilnings á:
- grunnhugtökum í ritgerðasmíð
- helstu málfræðihugtökum og ritreglum sem nýtast í tal- og ritmáli
- orðaforða umfram það sem tíðkast í talmáli
- mismunandi lestraraðferðum, nokkrum tegundum bókmennta og nytjatexta og helstu hugtökum sem nýtast við umfjöllun um bókmenntir

Leikni

- Nemandi skal hafa öðlast leikni í:
- að skrifa ýmsar tegundir nytjatexta í samfelldu máli þar sem framsetning er skýr og skipulögð
- notkun leiðréttingarforrita og annarra hjálpargagna til að lagfæra eigin texta
- að nýta algengustu hugtök í málfræði til að bæta eigin málfærni
- mismunandi blæbrigðum og málsniði í tal- og ritmáli.
- að draga saman aðalatriði í fyrirlestrum og ritmáli, leita upplýsinga úr heimildum og nýta þær á viðurkenndan hátt sér til gagns
- að taka saman og flytja stuttar endursagnir, lýsingar og kynningar á afmörkuðu efni
- að lesa sér til gagns og gamans texta sem gera nokkrar kröfur til lesenda og skilja algengt líkingamál

Hæfni

- Nemandi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:
- semja stutta texta af ýmsu tagi með viðeigandi málvari
- leggja stund á tungumálanám, til dæmis með því að nýta sér orðasöfn og algengustu málfræðihugtök
- beita einföldum blæbrigðum í málnotkun til að forðast einhæfni og endurtekningar
- halda uppi samræðum og rökstyðja eigin fullyrðingar, ákvarðanir eða skoðanir á málefnalegan hátt
- túlka og meta atburðarás og persónur í bókmenntum eða annars konar frásögnum

Tungumálamappan



Sjálfsmatsrammi

		A1	A2	B1	B2	C1	C2
S K I L N I N G U R	Hlustun	Lg skil algeng orð og einfaldar setningar um sjálft(e) mig, fjölskyldu mína og nánasta umhverfi þegar fólk talar hægt og skýrt.	Lg skil setningar og algeng orð sem tengjast mér þar sem ég býð (t.d. persónulegri upplýsingar um mig og fjölskyldu mína, miðkaup, nánasta umhverfi og atvinnu). Lg get skilið aðal atriðið í stuttum, skýrum og einföldum skilboðum og tilkynningum.	Lg skil aðalatriði venjulega talmáls um efni sem ég þekki og tengist vinnu míni, skóla, frístundum o.þ.h. Eg get skilið í grófum dráttum aðalatriði í mörgum útvörpum og sýnvarpspáttum um mál efni liðandi stundir eða efni sem tengjast mér persónulega eða fjölga þegar talað er titlulega hægt og skýrt.	Lg skil lange mál og fyrir lesna og get fylgt með flestum flóknum málboðum ef efnið er mér kunnugt. Eg get skilið hlætur og flesta sýnvarpspætti með fréttatöngu efni. Lg get skilið flestar kvikmyndir á einföldum mállykum.	Lg skil langan málflutning jafnvel þegar talað er óskipulega og þegar samhengi er einungis gefið í skyn en ekki nákvæmlega skýrt tilgreint. Lg get skilið sýnvarpspætti og kvikmyndir án mikilla erfiðleika.	Lg á ekki í neinum erfiðleik um með að skilja flek hvort hótlaust þegar það er talið eða þegar talað er óskorpi / sýnvarpi, jafnvel þegar talað er hrætt á þeim sem hafa tungumálið að meðmáli, svo fresti sem ég hef fengið tíma til að venja mál-hlekkinn.
	Lestur	Lg get lesið kunnuleg, nöfn, orð og mjög einfaldar setningar, t.d. á skilum og vegspjöldum eða í bæklingum.	Lg get lesið stutta og einfalda texta. Lg get fundið titelkar, fyrirsjáanlegar upplýsingar í einföldu, hversdagslegu efni, t.d. í laugsöngum, kynningar-bæklingum, mættelum og tímataflum. Lg get líka lesið stute og einföld bréf.	Lg get lesið texta sem innihalda aðallega algeng orð úr daglegu lífi eða orðafarða sem tengist vinnu míni. Eg skil lýsingar á atvörðum, tilfærningum og óskum í persónulegum bréfum.	Lg get lesið greinar og skýrslur sem tengjast vande málum samtíttum þar sem fránn komu ákveðin viðhorf eða skoðanir. Eg skil texta í samtíttabókmenntum.	Lg get lesið langa og flókna texta og bókmenntaverk og get greitt skilgreint. Eg get lesið sérfræðigreinar og lengri tæknileiðbeningar, jafnvel þótt það tengist ekki mínu sérsviði.	Lg get auðveldlega lesið nánast allar gerðir skrifðu mál, þar með talið flókna texta, sérfræðingargreinar eða málfræðilega flókna texta eins og handbækur, sérfræðingreinar og bókmenntaverk.
T A L A	Samskipti	Eg get tekið þátt í einföldum samráðum ef hinn aðinn er reidubinn að endurtaka eða umorða hlut hægt og hjálpa mér að komu orðum að því sem ég er að reyna að segja. Eg get spurt og svarað einföldum, algengum spurningum og spurningum um kunnug mál efni.	Eg get talað mig um einföld og fastmóðus verkefni sem þáfnast einfaldra og beinna gæskipta um efni sem ég þekki. Lg get átt einföld orðaskipti á fljótlegum vettvangi, jafnvel þótt ég slöji ekki nóg til að halda samráðum gangandi sjálf(ur).	Eg get tekið á við flestar aðstæður sem geta komist upp á ferðalagi um svæði þar sem málið er talað. Lg get endurtölunir tekið þátt í samráðum um efni sem ég þekki, hef áhuga á eða tengjast daglegu lífi (t.d. fjölskyldu, áhugamálum, starfi, ferðalögum og málfrum líðandi stundir).	Eg get tekið þátt í samráðum af höndu öryggi og án mikillrar umhugasunar í reglulegum samskiptum við þá sem hafa málið að meðmáli. Lg get tekið virkin þátt í umráðum um kunnuleg mál efni, gætt grein fyrir og haldið mínum skoðunum á lofti.	Eg get talað mig af öryggi og án mikillrar umhugasunar eða orðaleitar. Eg get notað málið á sveigjanlegan og áhrifamikil hátt bæði í fljótlegum og fljótlegum tilgangi. Eg get sett fránn hugmyndir mínar og skoðanir af nákvæmni og komið þeim kunnáttusamlega til annarra.	Eg get auðveldlega tekið þátt í öllum samráðum og umráðum með því að beita orðaleitaráttum. Lg get talað mig af öryggi og komið míni málfrum líðandi til skils. Ef ég lendi í vandræðum get ég haldið til baka og umorðað setninguna á svo hátt sem hafið á varla sé eftir því tekið.
	Frásögn	Eg get notað einföld orðsambönd og setningar til þess að segja frá lídastu míni og fólk sem ég þekki.	Eg get mynduð nokkrar setningar til þess að lýsa fjölskyldu míni og öðru fólk á einfaldan hátt, sagt frá búsetu míni, menntun og þeim vinnu sem ég stunda eða hef stundað.	Eg get lengi samantitlað samráðum á einfaldan hátt til þess að lýsa reynslu og atvörðum, draunum mínum, vettvangi um og framtíðarátörum. Lg get rökutitlað stutlega og áskýrt ákveðnar mínar og fyrirséðar. Eg get sagt sögu eða sagt frá söguþráði í bók eða kvikmynd og lýst viðbrögðum mínum.	Eg get gefið skýra, nákvæmna lýsingar um ýmsam hlutum sem tengjast mínu áhugasviði. Eg get útskýrt skoðanir mínar á málfrum sem eru ólífræga á hátt og lýst breði kúsum og göllum við mis-munandi valkost.	Eg get gefið skýra, nákvæmna lýsingar á flóknum málfrum í mörgum lídum, rétt ákveðin atriði og dregið saman í viðeigandi niður-gæðum.	Eg get á skýran hátt og reipræmdu gefið lýsingar á eða röksett á þánn hátt sem hentar samhenginu og notað málið á áhrifamikil hátt til að hjálpa þeim sem hlustar að tekið eftir og leggja mikilvæg atriði á munninn.
M Á L							
R I T U N	Rísum	Eg get skrifað stutt, einfalt postkort, t.d. um atvörð kveðju á leyfi. Eg get fyllt út eyðublað með persónulegum upplýsingum eins og nafni, þjóðerni og heimilisfangi á skráningarskyldublað um hótela.	Eg get skrifað stutta minnis punktir og skilaboð. Eg get skrifað mjög einfalt bréf, t.d. þakkarbréf.	Eg get skrifað einfaldan sam-felldan texta um efni sem ég þekki eða hef áhuga á. Eg get skrifað bréf sem lýsa reynslu og hughrifum.	Eg get skrifað skýra, nákvæmna texta um ýms efni sem tengjast áhugasviði mínu. Eg get skrifað ngerð eða skýrslu, komið upplýsingum á framfæri eða fætt rök fyrir eða gegn ákveðnu sjónarhorni. Eg get skrifað bréf og lagi áherslu á mikilvægi ýmissa atvörð og reynsla.	Eg get skrifað skýra, nákvæmna texta um ýms efni og vel samsettum texta af tiltekinni lengd og komið þannig ákveðinni ákóðun á framfæri. Eg get skrifað um flókna efni í bréfi, ngerð eða skýrslu og lagi áherslu á það sem ég tel mikilvæg mál efni. Eg get valið mér rök og skrifað áttátt og nákvæmna um sérfræðingtexta eða bókmenntaverk.	Eg get skrifað skýran og lípan texta í málfrum lídum. Eg get skrifað flókna bréf, skýrslu eða greinar þar sem áhrifamikil uppbygging er notuð til að setja málið fram á þann hátt að það hafi þess andrúðum að tekið eftir og munu aðalatriði. Eg get skrifað áttátt og nákvæmna um sérfræðingtexta eða bókmenntaverk.

Sjálfsmatsrammi

		A1	A2	B1	
S K I L N I N G U R	Hlustun 	Ég skil algeng orð og einfaldar setningar um sjálfa(n) mig, fjölskyldu mína og nánasta umhverfi þegar fólk talar hægt og skýrt.	Ég skil setningar og algeng orð sem tengjast mér persónulega (t.d. persónulegar upplýsingar um mig og fjölskyldu mína, innkaup, nánasta umhverfi og atvinnu). Ég get skilið aðalatriðin í stuttum, skýrum og einföldum skilaboðum og tilkynningum.	Ég skil aðalatriði venjulegs talmáls um efni sem ég þekki og tengjast vinnu minni, skóla, frístundum o.þ.h. Ég get skilið í grófum dráttum aðalatriði í mörgum útvarps- og sjónvarpsþáttum um mál-efni líðandi stundar eða efni sem tengjast mér persónulega eða faglega þegar talað er tiltölulega hægt og skýrt.	Ég s lestr frek ef ef Ég g sjón teng flest stöð
	Lestur 	Ég get lesið kunnugleg nöfn, orð og mjög einfaldar setningar, t.d. á skiltum og veggspjöldum eða í bæklingum.	Ég get lesið stutta og einfalda texta. Ég get fundið tiltekna, fyrirsjáanlegar upplýsingar í einföldu, hversdagslegu efni, t.d. í auglýsingum, kynningarbæklingum, matseðlum og tímatöflum. Ég get líka lesið stutt og einföld bréf.	Ég get lesið texta sem innihalda aðallega algeng orð úr daglegu lífi eða orðaforða sem tengist atvinnu minni. Ég skil lýsingar á atburðum, tilfinningum og óskum í persónulegum bréfum.	Ég g skýn máli fram eða sam
T A L A	Samskipti 	Ég get tekið þátt í einföldum samræðum ef hinn aðilinn er reiðubúinn að endurtaka eða umorða hluti hægt og hjálpa mér að koma orðum að því sem ég er að reyna að segja. Ég get spurt og svarað einföldum, algengum spurningum og spurningum um kunnug málefni.	Ég get tjáð mig um einföld og fastmótuð verkefni sem þarfnast einfaldra og beinna tjáskipta um efni sem ég þekki. Ég get átt einföld orðaskipti á félagslegum vettvangi, jafnvel þótt ég skilji ekki nóg til að halda samræðum gangandi sjálf(ur).	Ég get tekist á við flestar aðstæður sem geta komið upp á ferðalagi um svæði þar sem málið er talað. Ég get óundirbúin(n) tekið þátt í samræðum um efni sem ég þekki, hef áhuga á eða tengjast daglegu lífi (t.d. fjölskyldu, áhugamálum, starfi, ferðalögum og málefnum líðandi stundar.)	Ég g af ni ar u sam máli teki um grei skoð

Dæmi um matsviðmið sænsk

Enska

A	B	C	D
Nemandi skilur ensku talaða á meðalhraða, bæði heildarmyndina og einstaka atriði einnig aðgengilega texta af mismunandi gerðum. ...	Uppfyllir C en nær ekki alveg A	Nemandi skilur meginatriði í innihaldi og auðskiljanleg atriði í ensku sem töluð er á meðalhraða, einnig aðgengilega texta af mismunandi gerðum. ...	Nær ekki að uppfylla C

Hæfni og PISA 2009

Í PISA er sjónum beint að færni ungmenna í að nýta eigin þekkingu og hæfileika til að takast á við raunveruleg verkefni. Þessi áhersla endurspeglar breytingar sem hafa átt sér stað undanfarið í þróun námskráa þátttökulandanna.

Í auknum mæli er áhersla lögð á hvað nemendur geta gert með það sem þeir læra í skólum en ekki eingöngu hvort þeir mæti lágmarkskröfum um vitneskju eða getu.

Verkefnin reyna ekki aðeins á færni nemenda í skólafögum heldur þurfa þeir einnig að greina frá eigin aðferðum við nám, mati á eigin árangri, viðhorfum til náms og námsaðferða.

Að setja hæfniviðmið kennarar

Hæfniviðmið aðalnámskrár vísa veginn áfangar 4.-7.-10. bekk.

1. Líta á viðmið um hæfni á námssviði og lykilhæfni næsta áfanga.
2. Setja fram hvaða þrep eru á leið að þeim, setja viðmið um hæfni.
3. Setja fram hvernig það sjáist að nemandi náí viðmiðum.
4. Ákvarða hvaða vinna og verkefni nemenda leiðir til þess að hæfnin þjálfist. Velja í samræmi við hæfniviðmið.
5. Námsmat – meta með fjölbreyttum hætti hvernig nemandi uppfyllir viðmið um hæfni sem sett hefur verið fram.

Vel gerðir kvarðar auðvelda námsmat.
Sjálfsmat, athugun, samtal...

Mat á hæfni

- Þegar meta á hæfni verður að taka tilliti til þess hve viðtæk matið þarf að vera og hvað fjölbreyttir þættir geta legið til grundvallar.
- Forsenda matsins eru viðmið sem sett eru fram og öllum hlutaðeigandi ljós.
- Þátttaka nemenda í mati á eigin frammistöðu eða framförum er grundvallaratriði við mat sem leiðir til frekara náms og framfara.
- Námsmatsaðferðir getur verið fjölbreyttar en þurfa að vera í anda námskrárinna
- Viss vinnubrögð styðja frekar við það en önnur...

Dæmi

Markmið - hæfni	Viðfangsefni	Matsviðmið
Nemandi geti samið sögur og sett fram frásagnir um atburði úr eigin lífi	Ritun	A Semur sögu með inngangi, þar sem fram kemur um hvað sagan fjallar. Segir frá aðalpersónum, hvenær sagan gerist og setur fram atburðarrás í sögunni. Skrifar vel orðaðan og rétt stafsettan samfelldan texta.
		C tónað niður það sem að ofan er sagt

Dæmi – Noregur- sett fram með nemandafókus

Markmið - hæfni	Viðfangsefni	Matsviðmið
Jeg skal kunne planlegge og lage sunn og trygg mat, planlegge og gjennomføre måltider i forbindelse med høytider og fest, lage mat for ulike sosiale sammenhenger og skape og prøve ut nye retter.	Mat og helse matlagning	Að hvaða marki nemandinn hefur náð tökum á hæfni sem stefnt er að Skilgreint á 4 stiga kvarða ABCD

Dæmi um hvernig Giljaskóli setur lykilhæfni í samhengi við eigin stefnu og áherslur

	Unglingastig	Miðstig	Yngsta stig
ÁBYRGÐ	Axlar ábyrgð á námi sínu, tekur leiðsögn, fylgir fyrirmælum og mætir námskröfum. Lýkur vinnu í skóla og heima. Nýtir tímann vel. Skilar verkefnum á réttum tíma.	Tekur leiðsögn, fylgir fyrirmælum. Lýkur vinnu í skóla og heima. Nýtir tímann vel. Skilar verkefnum á réttum tíma.	Fylgir fyrirmælum og nýtir tímann vel.
DUGNAÐUR OG ÞRAUTSEIGJA	Er duglegur í námi. Sýnir þrautseigju og gefst ekki upp fyrr en í fulla hnefana þegar verkefni eru erfið og krefjandi.	Er duglegur í námi. Sýnir þrautseigju og gefst ekki upp fyrr en í fulla hnefana þegar verkefni eru erfið og krefjandi.	Sýnir þrautseigju og gefst ekki upp.
FRUMKVÆÐI OG ÁRÆÐNI	Sýnir frumkvæði og áræðni í krefjandi námsaðstæðum. Er óhræddur við að spyrja spurninga. Leitar lausna og beitir skapandi hugsun í efnistöfum og úrvinnslu. Er áhugasamur og nálgast ný verkefni með jákvæðu viðhorfi. Leitar að nýjum hugmyndum og tækifærum til náms.	Sýnir frumkvæði. Er sjálfstæður í vinnu og lausnaleit. Er óhræddur við að spyrja spurninga. Er áhugasamur og nálgast ný verkefni með jákvæðu viðhorfi.	Er áhugasamur og duglegur að spyrja spurninga. Reynir að leysa verkefni án aðstoðar.

Lykilhæfni Giljaskóla...

SAMSKIPTI OG SAMSTARF	Er jákvæður og kurteis. Hlustar á aðra og virðir skoðanir, gildi og viðhorf annarra. Er hjálpsamur og leitar lausna á ágreiningi. Virkur í samstarfi og tekur að sér mismunandi hlutverk í hópavinnu. Tekur réttmætri gagnrýni og nýtir sér til þroska.	Er jákvæður og kurteis. Hlustar á aðra og virðir skoðanir, gildi og viðhorf annarra. Er hjálpsamur og leitar lausna á ágreiningi. Virkur í samstarfi.	Er jákvæður og kurteis. Hlustar á aðra. Er hjálpsamur. Virkur í samstarfi.
NÁMSVITUND	Setur sér markmið. Byr til og fylgir áætlunum. Forgangsraðar og ætla sér tíma til að ljúka verkefnum. Metur á gagnrýninn hátt eigin vinnubrögð og árangur. Lærir af reynslunni og aðlagar skipulag og vinnubrögð til að ná betri árangri.	Metur á gagnrýninn hátt eigin vinnubrögð og árangur. Lærir af reynslunni og aðlagar skipulag og vinnubrögð til að ná betri árangri.	Sýnir metnað. Metur eigin vinnu og árangur. Er tilbúinn að breyta vinnubrögðum.
TJÁNING	Tekur þátt í samræðum og rökræðum. Tjáir hugsanir sínar, tilfinningar og skoðanir munnlega, skriflega og á annan hátt. Miðlar þekkingu og leikni sinni og flytur mál sitt skýrt og áheyrilega.	Tekur þátt í samræðum og rökræðum. Tjáir sig skýrt og áheyrilega. Miðlar þekkingu sinni og leikni.	Tekur þátt í samræðum og rökræðum. Tjáir sig skýrt og áheyrilega.
UPPLÝSINGANOTKUN	Leitar, skilgreinir, metur og notar upplýsingar úr námsefni og margvíslegum miðlum á ábyrgan, skapandi og gagnrýninn hátt. Deilir upplýsingum, gögnum og sérfræðiþekkingu.	Finnur og notar upplýsingar úr námsefni og margvíslegum miðlum á ábyrgan og gagnrýninn hátt. Deilir upplýsingum, gögnum og sérfræðiþekkingu.	Finnur og notar upplýsingar úr námsefni.

Skráning á mati á hæfni á námssviði og lykilhæfni...

Námssvið / námsgrein	Hæfni á námssviði	Ábyrgð	Daugnaður, prautsei	Frumkvæði, áræðni	Samskipti, samstarf	Námssvitund	Tjáning	Upplýsinganotkun	Umsögn / athugasemdir:
Íslenska	A	B	C	A	C	B	A	A	Abc...
Stærðfræði	B	B	C	A	C	B	D	B	Xyz...
Danska	A	B	C	C	C	B	B	A	
Enska	D	B	C	C	C	D	D	C	Getur bætt..
Náttúrufræði	C	B	C	A	C	B	B	C	

Lykilatriði sem stuðla að því að námsmat efli nám

- **Svörun** — vita hvert á að stefna (markmiðin) og hvernig hægt sé að komast þangað
- **Þátttaka** — taka virkan þátt, setja sér markmið og viðmið um árangur
- **Kennsluaðlögun** - laga kennslu að niðurstöðum mats
- **Áhugi og sjálfsöryggi-vitund** — vita að námsmat hefur djúpstæð áhrif á áhuga og sjálfsálit
- **Sjálfsmat og námsvitund** — skilja hvernig á að ná árangri, ígrundun nemenda

Mismunandi mat

Greinandi mat

Diagnostic assessment

Til að greina sértækan vanda



Hljóm
TOLD
Talnalykill
Aston Index
GRP10e og GRP14h
LOGOS

...

Assessment for learning

Assessment of learning

Assessment as learning

Stöðumat

Preassessment

Kortleggja, finna út



Próf í upphafi náms
Ferilskrá
KVL-kann-veit-læri
Gátlisti-kvarði
Athugun
Sjálfsmat
Umferðarljós
Spurningar

Leiðsagnarmat

Formative Assessment

Fylgjast með og sjá stöðuna



Samráðsfundur
Sjálfsmat
3-mínútna hlé
Athugun
Umræða
Spurningar

Brottfaraspjald (exit-card)
Námsmappa skoðuð
Könnun
Leiðabók
Jafningjamat
3 * og ósk
2 + 2

Lokamat

Summative Assessment

Mat að lokinni kennslu,
vera viss



Próf eftir áfanga
Frammistöðumat
Afrakstur/flutningur
Sýning
Námsmappa metin

Til grundvallar námsmati...

Athugun

- Kynningar
- Hópvinna
- Verklegar æfingar
- Dagleg samskipti
- ...

Samræða

- Námsamtal
- Foreldrafundir
- Sjálfsmat
- Jafningjamat
- ...



Afurð

- Próf og kannanir
- Mappa
- Skýrsla
- Leiðabók, dagbók
- Verk
- ...

